03/06/2023

«Χρυσά κόλλυβα» και «τσίγκινοι» άνθρωποι…!

/ Παράδοση

Όλα τα Σάββατα είναι αφιερωμένα στους κεκοιμημένους αδελφούς μας, αλλά έχουν θεσπιστεί ιδιαίτερα δύο το χρόνο που ονομάζονται Ψυχοσάββατα.

Το 1ο είναι το Σάββατο της Τυρινής στο Τριώδιο, πριν την Γ΄ Κυριακή δηλαδή των προπαρασκευαστικών Εβδομάδων λόγω που θα διαβαστεί το Ευαγγέλιο της «Κρίσεως» και το άλλο είναι το Σάββατο μέσα στο Πεντηκοστάριο πριν τη **Κυριακή της Πεντηκοστής** και 9 ημέρες μετά την Εορτή της Αναλήψεως.

Σε αυτά τα δύο **Ψυχοσάββατα** μνημονεύει η Εκκλησία μας όλους τους κεκοιμημένους αδελφούς μας από τους **Πρωτόπλαστους Αδάμ και Εύα** μέχρι και τον πιο πρόσφατο **Χριστιανό Ορθόδοξο** άνθρωπο που αναχώρησε από αυτή την ζωή μέχρι και εκείνη την ημέρα που διαβάζονται τα ονόματά τους τόσο εκφώνως

κατά το πάνδημο τρισάγιο παραμονή του **Ψυχοσάββατου** μαζί με τον **Εσπερινό,** όσο και κατά την επόμενη μέρα βγάζοντας μερίδα κατά την προσκομιδή υπέρ Αναπαύσεως, όσο και στο πάνδημο μνημόσυνο ανήμερα συναπτόμενο με την Θεία Λειτουργία, με την συνοδεία βεβαίως εκτός των ονομάτων και των κολλύβων που φτιάχνονται από τους πιστούς με πολλή τέχνη και μεράκι.

Ιδιαίτερα όμως για το **Ψυχοσάββατο του Πεντηκοσταρίου,** υπάρχει μια λαϊκή παράδοση που ονομάζει όλη αυτή την διαδικασία «χρυσά κόλλυβα». Ο λόγος είναι ότι «ο **Χριστός το βράδυ της Αναστάσεως** δίνει στις ψυχές την ελευθερία να «σεργιανίσουν» στη γη. Ωστόσο, το Σάββατο πριν την Κυριακή της Πεντηκοστής η ελευθερία τους τελειώνει και οι ψυχές πρέπει να επιστρέψουν στις θέσεις τους στον ουρανό και μάλιστα χορτάτες. Οι συγγενείς την παραμονή του Σαββάτου, δηλαδή το πρωί της Παρασκευής, φτιάχνουν τα κόλλυβα τα οποία πηγαίνουν στην εκκλησία το απόγευμα να τα διαβάσει ο ιερέας, ώστε οι ψυχές των νεκρών τους να «φάνε» και να επιστρέψουν στον ουρανό χορτασμένες από το συχώριο που θα τους δίνει ο κόσμος («Θεός σχωρές τον») στο μοίρασμα. Εκείνη τη στιγμή, οι ψυχές έχουν συγκεντρωθεί και η μια ρωτάει την άλλη: «εσύ έχεις κόλλυβο να φας;». Όποια ψυχή δεν έχει κόλλυβο, είτε γιατί την ξέχασαν οι συγγενείς, είτε γιατί δεν έχει κανέναν να την θυμηθεί, οι άλλες ψυχές της δίνουν να «φάει» από το δικό τους για να μην επιστρέψει «ξερή» όπως λένε σε κάποια μέρη της Ελλάδας, δηλαδή πεινασμένη»!

Μπορεί όλα τα παραπάνω να έχουν έρεισμα στην λαϊκή παράδοση και ευσέβεια και όχι καθ’ αυτό στην Θεολογία και διδασκαλία της Εκκλησίας μας. Αν όμως παρατηρήσουμε προσεκτικότερα θα διαπιστώσουμε ότι το γεγονός που θέλει η μια ψυχή να μοιράζεται το κόλλυβο της με την άλλη, έχει τη βάση της και τον πυρήνα της στη γενική σημασία που δίνει η Εκκλησία σχετικά με τα κόλλυβα της Πεντηκοστής όπου μνημονεύονται όλοι οι νεκροί, οι οποίοι για διάφορους λόγους δεν είχαν την ευκαιρία να τύχουν της ωφελείας των μνημοσύνων όπως προβλέπεται από την Εκκλησία μας κανονικά και πραγματικά ευεργετεί στη κυριολεξία με τις προσευχές και μνημονεύσεις της, η στρατευομένη Εκκλησία την θριαμβεύουσα .

Ο τίτλος του παρόντος άρθρου μας, περιέχει εκτός από τα «χρυσά κόλλυβα» που εξηγήσαμε παραπάνω και το «τσίγκινοι άνθρωποι» και φυσικά ήρθε η ώρα να σας το εξηγήσουμε και αυτό. Ο τσίγκος φυσικά είναι μια χαρά χρήσιμο υλικό και δεν έχουμε κάτι καθ’ αυτό μαζί του, το επιλέξαμε όμως σε αντίθεση με το χρυσό που έχει μεγάλη αξία, για να περιγράψουμε μερικούς ανθρώπους που ενώ δηλώνουν Χριστιανοί, ενώ έχουν στο άμεσο οικογενειακό αλλά και ευρύτερο φιλικό περιβάλλον πολλούς κεκοιμημένους και μάλιστα και χρονικά πρόσφατους,

αδιαφορούν γι αυτή την πρακτική της Εκκλησία μας και όχι μόνο δεν προσέρχονται να μνημονεύσουν και να τιμήσουν τους κεκοιμημένους αλλά δεν εκκλησιάζονται καν και φυσικά να προετοιμαστούν να κοινωνήσουν. Γι αυτούς **Ψυχοσάββατο** σημαίνει μία ακόμη μέρα που συνθέτει το τριήμερο και για άλλους τετραήμερο αποδράσεως και αναψυχής από τα μεγάλα αστικά κέντρα. Η Εκκλησία μας δίνει δύο χρυσές ευκαιρίες με τα δύο Ψυχοσάββατα του χρόνου και εμείς σαν τον Ησαύ τα ανταλλάσουμε σαν μία «πινακί φακής» στη προκειμένη για μπάνιο στη θάλασσα και αναψυχή! Αναψυχή όμως προσφέρουμε στους κεκοιμήμενους αδελφούς μας με τις προσευχές μας μη τους την στερήσουμε πλέον πάλι γιατί όταν θα είμαστε εμείς στη δική τους θέση...θα θυμηθούμε τι ανάγκη υπάρχει πραγματικά αλλά τότε θα είναι σαν την παραβολή του Πλουσίου και του Λαζάρου αργά! Μη γένοιτο αδελφοί μου!

Πηγή: pemptousia.gr / axrhstou.blogspot.com – πρωτοπρεσβύτερος π. Αντώνιος Χρήστου, Θεολόγος – ΜΑ (Ορθόδοξη Θεολογία) ΕΑΠ